

Univerzita Karlova
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

**Vývoj, současnost a perspektivy
vzdělávání na středních školách
zaměřených na kosmetické služby**

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Helena Marinková, PhD.

Vypracovala: Vladimíra Hozmanová

Studijní program: Učitelství praktického vyučování
a odborného výcviku

2017

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „**Vývoj, současnost a perspektivy vzdělávání na středních školách zaměřených na kosmetické služby**“ vypracovala pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato bakalářská práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 16.4.2017

Podpis:.....

Ráda bych touto cestou poděkovala paní PhDr. Heleně Marinkové, PhD. za cenné rady a čas věnovaný vedení mé bakalářské práce.

Také chci poděkovat paní Vlastě Feřtekové za pomoc při získávání potřebných informací z historie kosmetických služeb.

NÁZEV:

Vývoj, současnost a perspektivy vzdělávání na středních školách zaměřených na kosmetické služby

AUTOR:

Hozmanová Vladimíra

KATEDRA (ÚSTAV):

Katedra pedagogiky

VEDOUCÍ PRÁCE:

PhDr. Helena Marinková, PhD.

ABSTRAKT:

Cílem bakalářské práce je zjištění a zmapování historie a vývoje oboru kosmetické služby na středních školách, možnost porovnání kvality a rozsahu vzdělávání v tomto oboru dříve a nyní. Výzkum tak směřuje ke zkvalitnění práce na středních školách s tímto zaměřením. Metodou výzkumu je využití informačních zdrojů z internetu, z dostupné literatury a informací získaných rozhovorem s odborníky v tomto oboru. Poznatky o významných osobnostech, které se podílely se na rozvoji dermatologie a kosmetologie u nás jsou shromážděny v jedné z částí bakalářské práce. V jejím průběhu jsou nastíněny možnosti a perspektivy ve vzdělávání kosmetiček.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Kosmetické služby, zkvalitnění práce, informační zdroje, dermatologie a kosmetologie

TITTLE:

The Development, Contemporaneity and Perspectives of Secondary Education Focused on Cosmetic Services

AUTHOR:

Hozmanová Vladimíra

DEPARTMENT:

Katedra pedagogiky

SUPERVIZOR:

PhDr. Helena Marinková, PhD.

ABSTRACT:

The aim of this bachelor thesis is discovery and mapping of history and development of Cosmetic Services field at secondary schools, possibilities of comparison between quality and range of education in this field of study in the past and nowadays. The search focuses on the work improvement at secondary schools. The method of this research is the use of information sources from the Internet, available literature and records of informatics obtained by the interview with specialists of this field of study. The findings of significant personalities who participated in the development of dermatology and cosmetology, are gathered in one part of the thesis. There are possibilities and perspectives in education of beauticians described in the content of the thesis.

KEY WORDS:

The Cosmetic Services, the work improvement, the informatics sources,
The dermatology and cosmetology

Obsah

ÚVOD.....	8
1. DERMATOLOGIE A JEJÍ VÝVOJ V ČESKÝCH ZEMÍCH.....	9
2. KOSMETOLOGIE JAKO OBOR, KOSMETIKA.....	10
3. ZAČÁTEK A ROZVOJ MODERNÍ KOSMETIKY	10
4. ÚSTAV LÉKAŘSKÉ KOSMETIKY	12
5. HISTORIE ŠKOL ZAMĚŘENÝCH NA VZDĚLÁVÁNÍ V KOSMETICKÝCH SLUŽBÁCH	13
6. VÝZNAMNÉ ČESKÉ OSOBNOSTI, PODÍLEJÍCÍ SE NA ROZVOJI KOSMETICKÝCH SLUŽEB U NÁS	14
6.1. Prof. MUDr. Gustav Lejhanec, DrSc. (1907 – 1973)	14
6.2. Doc. MUDr. Otakar Feřtek, CSc. (1929 – 1999).....	14
6.3. MUDr. Velimír Macharáček (1915 – 2010).....	15
6.4. Prof. MUDr. Věra Rozsivalová, DrSc. (1924 – 2006).....	17
6.5. Vlasta Feřteková (1933).....	17
6.6. Vlasta Libotovská (1963).....	18
6.7. Olga Knoblochová (1933)	18
7. VZDĚLÁVÁNÍ KOSMETIČEK V SOUČASNOSTI, STŘEDNÍ ŠKOLY NABÍZEJÍCÍ PROFESNÍ PŘÍPRAVU PRO PRÁCI V KOSMETICKÝCH SLUŽBÁCH.....	20
8. DALŠÍ MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ KOSMETIČEK	21
8.1. Využití jednoletého pomaturitního studia směřujícího k osvojení znalosti profilových předmětů a nácviku praktických dovedností potřebných k práci kosmetičky.....	21
8.2. Kurzy akreditované MŠMT	21
8.3. Kurzy akreditované MŠMT ČR a MZ ČR zaměřené na výuku lymfatických masáží, sportovních a relaxačních masáží, reflexologie, aromaterapie, a dalších, které mohou rozšířit působnost kosmetičky.	24
9. VÝVOJ STŘEDNÍCH ŠKOL Z HLEDISKA VYUŽITÍ NOVÝCH TECHNOLOGIÍ – ICT, VYBAVENÍ NOVÝMI PŘÍSTROJI URČENÝMI	26
K DIAGNOSTICE A K OŠETŘENÍ PLETI A K PÉČI O TĚLO.....	26
10. ORGANIZACE VÝUKY ODBORNÉHO VÝCVIKU NA NAŠÍ ŠKOLE	29
11. ODBORNÉ A KLÍČOVÉ KOMPETENCE OBORU 69-41-L/01 KOSMETICKÉ SLUŽBY	31
11.1. Odborné kompetence	31
11.2. Klíčové kompetence	33
11.3. Profil absolventa.....	34
12. UČEBNÍ OSNOVA PŘEDMĚTU ODBORNÝ VÝCVIK.....	35
12.1. Obecné cíle:.....	35

2.2. Afektivní cíle ve vzdělávání kosmetiček:	36
12.3. Charakteristika učiva	36
12.4. Metody v odborném výcviku:.....	36
12.5. Diagnostika – ověřování úrovně dosažených znalostí.....	37
a dovedností, způsoby evaluace	37
12.6. Průřezová témata	37
13. PRŮZKUM - DOTAZNÍK PRO ŽÁKYNĚ 2. a 3. ROČNÍKU SZŠ – OBOR KOSMETICKÉ SLUŽBY.....	40
14. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ KOSMETIČEK - PERSPEKTIVY.....	42
15. LÉKAŘSKÉ MOŽNOSTI KOREKCE KOSMETICKÝCH VAD.....	44
16. ZÁVĚR	46
17. SEZNAM LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ:.....	47
19. RESUME	50
19. RESUME	50

ÚVOD

Téma mé bakalářské práce jsem zvolila „Vývoj, současnost a perspektivy vzdělávání na středních školách zaměřených na kosmetické služby“. Práce se zaměřuje na vývoj péče o krásnou a zdravou pokožku celého těla obecně, sleduje rozvoj dermatologie a následně kosmetologie v naší zemi. Zabývá se vznikem a postupně se zlepšující úrovní prvních kosmetických provozoven a také institucí, připravujících profesionální kosmetičky, pedikérky a manikérky.

Důležitou součástí mé práce je seznámení s významnými osobnostmi, které se o rozvoj v oblasti kosmetické péče velkým dílem zasloužily, ať to byli lékaři - dermatologové, výzkumníci nebo kosmetičky.

Zaměřuji se na průzkum možností vzdělávání v kosmetickém oboru v současnosti, a to na formy studia na střední škole nebo formy pomaturitního studia či kurzů, a možnosti dále se profesně rozvíjet a reagovat na modernizaci ve své profesi.

V bakalářské práci se též zabývám organizací odborného výcviku u nás na škole, vybavením odborných učeben, profilem absolventa a klíčovými a odbornými kompetencemi žáka.

Teoretickou část uzavírají způsoby kosmetických úprav zevnějšku jak v kosmetických provozovnách, tak i v ordinacích dermatologů a estetické medicíny a také korekce vad plastickými chirurgy.

V praktické části jsem vyhodnotila dotazník zadaný žákyním druhého a třetího ročníku, který měl za úkol zmapovat jejich spokojenost s přípravou na povolání a jejich plány a představy o budoucnosti kosmetického oboru.

1. DERMATOLOGIE A JEJÍ VÝVOJ V ČESKÝCH ZEMÍCH

O kůži a její choroby se zajímal mezi prvními českými lékaři už lékař a filosof Jan Jesenius, který na toto téma uspořádal ve městě Wittenberg veřejnou rozpravu. V jeho bádání pak pokračoval jeho žák J. Coegeler, jehož záměrné třídění kožních chorob vyšlo v práci „Závěrečná řeč“ v roce 1601.

K výraznému pokroku a zlepšení došlo koncem 18. a začátkem 19. století, a to vyvinutím dokonalejších mikroskopických a histologických technik, které umožnily zrod vědecké dermatologie. K rozvoji v této oblasti přispěly možnosti klinických zkoumání a pokusy na zvířatech. Dermatologie spolu s venerologií se pak vyčlenily z oblasti interní medicíny a staly se samostatným vědním oborem.

Průlomové bylo zveřejnění patologicko-anatomického systému kožních chorob v roce 1845, jehož autorem byl brněnský rodák Ferdinand von Heber. Byl také zakladatelem první univerzitní dermatologické školy ve Vídni, která byla toho času velmi vyhledávaná. 19. století bylo významné i z hlediska důležitých objevů patogenních plísní a počátkem vědního oboru o plísních, houbách a bakteriích.

Koncem 19. století (1884) byly objeveny rentgenové paprsky a nová metoda světlooléčby a byl zaznamenán pokrok dermatologie ve všech státech.

V českých zemích byla dlouho dermatologie spjata s rakouskou a německou školou. Po rozdělení pražské lékařské fakulty na českou a německou byla započata v roce 1883 výuka na české fakultě. Z významných osobností, které stály v čele klinik je třeba jmenovat například V. Weisse, V. Janovského - prvního prezidenta Československé vědecké dermatologické společnosti, a dále F. J. Picka a K. Kreibicha, kteří vedli německé kožní kliniky.

V roce 1919 se objevily další univerzity a to v Brně a v Bratislavě, po druhé světové válce byla otevřena pobočka Karlovy univerzity v Hradci Králové a v Plzni, v roce 1946 pak v Olomouci.

2. KOSMETOLOGIE JAKO OBOR, KOSMETIKA

Kosmetologie je definována jako komplexní věda, úzce spolupracující s řadou vědních disciplín, přírodovědných i lékařských. První místo mezi nimi patří dermatologii, protože v centru zájmu je kůže, její složení a funkce. Kůže, která je hraničním orgánem mezi vnitřním organismem a zevním prostředím a má i z hlediska mezilidské komunikace velmi důležité postavení.

K dermatologii pak přistupuje biologie, dietetika, fyziologie, mikrobiologie, významnou roli hraje také chemie svou produkcí kosmetických přípravků. Dermatologie pak zajímá, zda tyto přípravky nevedou k poškození kůže nebo k jinému zdravotnímu poškození organismu a zda mají příznivé účinky z hlediska ochrany kůže a v péči o ní.

Kosmetologie je tedy věda, která se zabývá biologií a fyziologií kůže, výzkumem a výrobou kosmetických přípravků, zkoumáním jejich vlastností při působení na kůži a způsobů jejich použití.

Kosmetika jako profese je činnost, při které kosmetička využívá poznatků kosmetologie ku prospěchu svých klientů a přitom musí mít na zřeteli hlediska módní i estetická.

Kosmetologie a kosmetika jsou tedy dva póly téhož zájmu a jejich snahy směřují k jednomu cíli – k úpravě či optimalizaci mezilidských vztahů a k adaptaci člověka na jeho životní prostředí. Mají formovat člověka ve shodě se současným ideálem krásy, omezit zevní projevy stárnutí a vytvářet podmínky k optimální péči o pleť. Kosmetika má především funkci společensko-komunikační a reprezentační.

3. ZAČÁTEK A ROZVOJ MODERNÍ KOSMETIKY

O začátcích a rozvoji moderní kosmetiky v současném slova smyslu můžeme hovořit teprve v souvislosti s průmyslovou revolucí, s novými poznatky v oblasti chemie, hygieny i medicíny a v souvislosti s průmyslovou výrobou kosmetických přípravků. Další prudký rozvoj kosmetiky a všech jejích podoborů vyústil ve 30. letech minulého století ve vznik kosmetologie jako samostatné vědecké disciplíny.

V předválečných letech chyběla v Československu vlastní tradice, výroba kosmetických přípravků byla minimální a odborná péče o pleť v kosmetických salónech spíše ojedinělá.

V poválečném období byla po nástupu cesty k socialismu kosmetika odsuzována jako buržoazní přežitek, který k socialistickému způsobu života nepatří.

V souvislosti s růstem životní úrovně a tím i společenské potřeby však byly zaznamenány první změny k lepšímu. O uvedení kosmetiky do praxe se přičinili právě dermatologové. Podmínky pro její rozvoj a popularizaci se podařilo vytvořit až v roce 1951 tehdejšímu přednostovi olomoucké dermatologické kliniky prof. MUDr. Lejhancovi a jeho spolupracovníkům, které kolem sebe soustředil. Otevřel rozsáhlou diskusi na dané téma argumenty fundovanou a programově promyšlenou přednáškou „Je kosmetika nečasová?“

V září 1956 byla při dermatologické sekci Čs. lékařské společnosti J. E. Purkyně ustavena kosmetická komise. Byli v ní zastoupeni nejen čeští a slovenští dermatologové, ale soustředili se v ní také odborníci jiných lékařských oborů a odborníci na výrobu kosmetických přípravků.

Z iniciativy kosmetické komise byla současně vytvořena ve spolupráci s ministerstvem zdravotnictví a s pracovníky odboru místního hospodářství i organizační struktura, systém a náplň školení kosmetiček. Po jejich vyškolení byly postupně zřizovány komunální a družstevní provozovny pro kosmetickou péči po celé republice.

Byl vypracován i systém doškolování. Původní systém školení skončil rokem 1982, kdy přešla výuka budoucích kosmetiček do čtyřletých učňovských škol s maturitou pod řízení ministerstva školství.

Později však nabylo školení v kosmetice dosti nepřehledné podoby s často problematickou úrovní. Kosmetická komise řešila závažné organizační a odborné úkoly, a kromě toho také problematiku spolupráce s kosmetickým průmyslem a rozšíření počtu zdravotnických zařízení specializovaných na lékařskou kosmetiku.

Roztříštěnost pracovišť dermatologů, nedostatečná spolupráce s plastickými chirurgy a především chybějící vybavení specializovaných pracovišť nedovolovaly provádět některé vysoce náročné lékařské zásahy a proto připravil výbor kosmetické komise v roce 1957 pro ministerstvo zdravotnictví návrh na vybudování zdravotnického zařízení, které by poskytovalo všestrannou medicínsky odbornou kosmetickou péči.

Ministerstvo zdravotnictví proto rozhodlo o zřízení Ústavu lékařské kosmetiky.

4. ÚSTAV LÉKAŘSKÉ KOSMETIKY

Ústav lékařské kosmetiky, uvedený do provozu v roce 1958 bylo zařízení s nejstarší tradicí, první specializované pracoviště v Československu, které se zaměřovalo na péči o vzhled, krásu a zdraví a rozvíjelo pak v návaznosti na kosmetologii a dermatologii nový směr estetické medicíny. Ve své době byl ústav naprostý unikát, který neměl svým zaměřením a koncepcí u nás ani v zemích východního bloku konkurenci.

O krásu i zdraví žen se zde staralo mnoho profesí jako např. dermatologové, zubní lékaři, gynekologové, oční lékaři (na oční oddělení dodával kontaktní čočky profesor Wichterle), zdravotní sestry, kosmetičky (bylo zde v provozu sedmnáct kosmetických boxů), kadeřnice, pedikérky, psychologové, chirurgové estetické a korektivní medicíny a další. K dispozici byla laboratoř a operační sálky, kde se např. odstraňovala tetováž. Byla zde ale i tělocvična, a oddělení pro odstraňování zvýšené tělesné hmotnosti. Každý zákazník byl ohlašován telefonem přes dispečink.

Svou profesní kariéru tu provozovala řada odborníků, jako např.

Doc. MUDr. O. Feřtek, který zde jako ředitel vedl 30 let plastickou chirurgii, jeho kolega a přítel primář MUDr. K. Fahoun, dále doc. MUDr. J. Měšťák a mnoho dalších.

Historický snímek paláce Adria, kde ÚLK do roku 1996 působil

Zásadní změna nastala v roce 1996, kdy se započalo s rekonstrukcí paláce Adria na Jungmanově náměstí, kde ÚLK do té doby sídlil. Ten našel proto nové prostory v budově kláštera v areálu Emauzy, kde dodnes poskytuje komplexní péči estetické medicíny v nestátním zdravotnickém zařízení.

5. HISTORIE ŠKOL ZAMĚŘENÝCH NA VZDĚLÁVÁNÍ V KOSMETICKÝCH SLUŽBÁCH

V roce 1958 vzniklo v Praze první školicí středisko, tzv. Krajské středisko pro vzdělávání, kde probíhaly kurzy kosmetiky. Vyučovalo se střídavě v blocích - po dvou týdnech teorie následovalo 6 týdnů praxe v kosmetických salónech. V kurzu se najednou školilo až 20 kosmetiček. Po roce výuky se kurzy změnilly na tříměsíční, později na pětíměsíční. V té době vznikaly družstevní a komunální provozovny služeb, kde následně absolventky kurzů pracovaly.

Tento doškolovací systém, ve kterém měli významnou úlohu manželé Feřtekovi z Ústavu lékařské kosmetiky v Praze, skončil v roce 1982.

V roce 1966 bylo zřízeno tříleté nebo pětileté maturitní studium v tehdejší Gottwaldově a to v Podnikové technické škole zdravotně hygienických služeb. Osnovy byly schváleny ministerstvem školství, a škola zároveň zajišťovala vzdělávání v kosmetických, manikérských, pedikérských a masérských kurzech. Svoji činnost ukončila v roce 1978.

MŠMT udělilo paní Vlastě Feřtekové roce 1990 akreditaci pro pořádání čtyřměsíčních kurzů.

Od roku 1982 přešlo vzdělávání kosmetiček do čtyřletých studijních oborů zakončených maturitní zkouškou, školy byly řízeny ministerstvem školství.

Délka vzdělávání se v roce 1992 změnila na tříletý učební obor Kosmetička. Po nástavbovém dvouletém studiu denním (nebo tříletém večerním) mohly absolventky získat maturitní zkoušku.

Ze škol, které rozšířily své obory i o přípravu na profesi v kosmetických službách byly například SOŠ v Prostějově (v roce 1997), SOU služeb v Brně (od roku 2012), SOŠ a SOU řemesel v Kutné Hoře a další.

Rokem 2002 je obor Kosmetička opět čtyřletým studijním oborem zakončeným maturitní zkouškou, která se skládá z teoretické a praktické části.

Na školách dříve zároveň probíhaly i pomaturitní rekvalifikační kurzy v příslušných oborech, dnes se školy zaměřují spíše na jednoleté pomaturitní rekvalifikační studium.

6. VÝZNAMNÉ ČESKÉ OSOBNOSTI, PODÍLEJÍCÍ SE NA ROZVOJI KOSMETICKÝCH SLUŽEB U NÁS

6.1. Prof. MUDr. Gustav Lejhanec, DrSc. (1907 – 1973)

- dermatolog, ředitel laboratoře pro výzkum fyziologie kůže v Olomouci (založena v roce 1956), věnoval se dermatózám z povolání.

Narodil se ve Vídni českým rodičům a mládí a dobu studií strávil na Moravě v Brně, kde vystudoval LFMU. Už v průběhu studií pracoval jako výzkumník ve Fyziologickém ústavu LFMU, i později soustředil svůj vědecký zájem na dermatologii a výzkum fyziologie kůže.

Po druhé světové válce habilitoval na brněnské univerzitě a v roce 1946 odešel do Olomouce, kde vedl nově založené katedry chorob kožních na LFUP, v roce 1950 až 1953 zastával úřad děkana LF.

Po obnovení Univerzity Palackého v Olomouci byla v roce 1946 vybudována nová Kožní klinika, která fungovala až do roku 1970. V době svého největšího rozmachu měla 65 dermatologických lůžek a 24 lůžek venerologického oddělení. Profesor Lejhanec svým odborným profilem kladl důraz na oblast kožních chorob z povolání a fyziologie kůže.

V roce 1956 zde založil Laboratoř pro výzkum fyziologie kůže, kterou vedl až do svého odchodu do důchodu.

Profesor Lejhanec byl uznávanou mezinárodní autoritou ve svém oboru, byl organizátorem vědeckých sympózií a autorem mnoha vědeckých publikací. Zasadil se o vytvoření podmínek pro uvedení kosmetiky do praxe a pro její rozvoj a popularizaci.

6.2. Doc. MUDr. Otakar Feřtek, CSc. (1929 – 1999)

– dermatolog a spoluautor učebnice „**Kosmetika v teorii a praxi**“, vedle odborných prací napsal 4 populárně odborné knižní publikace o kosmetice a nespočet článků v časopisech.

Doc. MUDr. Otakar Feřtek CSc. Byl absolventem lékařské fakulty Univerzity Karlovy V Praze, dermatolog, který od roku 1960 vedl 30 let plastickou chirurgii v Ústavu lékařské kosmetiky. Za tu dobu vchoval řadu současných odborníků v oboru plastická chirurgie.

V roce 1957 se stal zakládajícím členem Komise pro kosmetologii při dermato - venerologické společnosti J.E.Purkyně, kterou založil prof. Lejhanec.

Publikoval 33 vědeckých prací z oblasti kosmetologie a to i v tehdejší SRN a v USA, a roku 1987 vydal odbornou publikaci **Kosmetická problematika v dermatologické praxi**, kterou napsal se spoluautory.

Operoval v mnoha evropských městech, např. v Londýně, Frankfurtu, Budapešti, ve Vídni a dalších. Specializoval se na operace obličeje, očních víček a korektivní rhinoplastiku a na nové operační metody - na toto téma napsal i svoji disertační práci. Byl nositelem medaile Masarykovy Akademie Umění v Praze a členem výboru Společnosti estetické chirurgie J.E.Purkyně.

Jeho manželkou byla Vlasta Feřteková, která byla spoluautorkou několika jeho odborných publikací a v roce 1990 založila vzdělávací zařízení pro výuku kosmetiček.

6.3. MUDr. Velimír Macharáček (1915 - 2010)

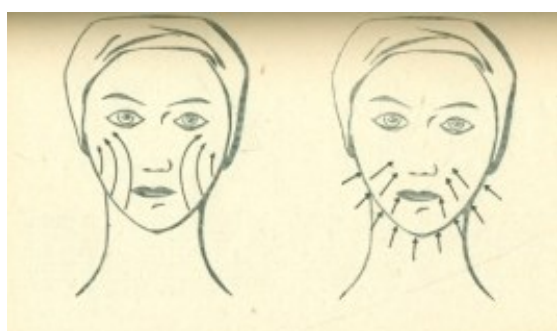
– dermatolog, od roku 1983 byl primářem Zlínské dermatologie, publikoval články v odborných časopisech.

MUDr. Velimír Macharáček byl také nadporučíkem zdravotnictva, lékař, příslušník Československé zahraniční armády ve Francii a ve Velké Británii, kapitánem britské armády a nositelem ocenění za rozvoj dermatovenerologie ve zlínském regionu.

Studoval na lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně, roce 1940 ale ilegálně opustil protektorát, aby bojoval ve francouzské a později v britské armádě.

V lékařském vzdělávání pokračoval na univerzitě v Birminghamu od roku 1941 a úspěšně jej dokončil. Po promociích v Oxfordu roku 1943 působil jako plukovní lékař v Indii a v Africe. V roce 1946 se vrátil do vlasti a do roku 1949 působil na kožní klinice v Brně.

V témže roce odešel do Zlína, kde v letech 1952 až 1983 pracoval nejdříve jako ambulantní lékař a později jako primář kožního oddělení. Zároveň působil jako krajský dermatolog. Své poznatky z oboru dermatologie, venerologie a kosmetologie shrnul v odborných publikacích a učebnicích.

MUDr. Velimír Macharáček je autorem dodnes používané kosmetické masáže

Doktor Macharáček byl také spoluautorem knihy **Kosmetika – příručka pro výuku kosmetiček**, která měla za úkol seznámit žákyně oboru se základy somatologie, dermatologie a lékařské kosmetiky a se speciálními kožními onemocněními. Představuje v ní kosmetické přípravky té doby a jejich výrobu, zabývá se hygienou a vybavením kosmetických provozoven, správným prováděním jednotlivých kosmetických úkonů, a nakonec shrnuje zásady divadelního líčení. Velký význam pro budoucí kosmetičky bylo sestavení kosmetické masáže, která se využívá dodnes.

6.4. Prof. MUDr. Věra Rozsivalová, DrSc. (1924 – 2006)

– legenda československé lékařské kosmetiky a dermatologie, lékařka kožní ambulantní služby, autorka učebnic pro studijní obor kosmetické služby **Kosmetika I, II**.

Profesně se věnovala léčbě puchýřnatých chorob. Od roku 1980 do roku 1985 působila ve vedení dermatovenerologické kliniky v Hradci Králové. Přispěla k vybudování úzké mezioborové spolupráce při výzkumu imunologicky podmíněných dermatóz. Spolu s dalšími autory napsala učebnice **Kosmetika I** a **Kosmetika II**, určené pro vzdělávání kosmetiček.

6.5. Vlasta Feřteková (1933)

– renomovaná kosmetička s dlouholetou praxí, pořádající odborně vzdělávací, rekvalifikační a speciální kurzy pro kosmetičky a maséry, autorka učebnice „**Kosmetika v teorii a praxi**“

Vlasta Feřteková v roce 1952 maturovala na Střední zdravotnické škole a po maturitě ihned nastoupila na kožní oddělení. V roce 1955 přešla do Olomouce na kožní kliniku profesora Lejhance, kde pracovala na specializovaném oddělení pro fyzikální terapii a kosmetiku. Zde na klinice se také seznámila se svým manželem doktorem Feřtkem.

Od školního roku 1958/1959 začala Vlasta Feřteková, souběžně se svou zdravotnickou praxí, vyučovat ve speciálním učilišti pro kosmetiku v technické škole zdravotních služeb v Otrokovicích.

V roce 1959 vyučovala praxi v kurzech, které byly organizovány Ústavem lékařské kosmetiky a specializovaly se na přípravu vlastních zdravotních sester.

Roku 1960 přešla za svým manželem do Prahy, kde začala pracovat na ambulanci 1. kožní kliniky Fakultní nemocnice. Zde se specializovala na RTG terapii, jejíž součástí byla i léčebná kosmetika. Současně přednášela v kurzech určených pro manekýny a kosmetičky o péči o pleť a líčení a byla spoluautorkou odborné publikace

Kosmetická problematika v dermatologické praxi.

V roce 1990 obdržela akreditaci od ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na vzdělávací zařízení pro výuku kosmetiček, které v témže roce založila a ve kterém začala spolu se svými manželem vyučovat. Ve čtyřměsíčních kurzech předávali svým žákyním praktické zkušenosti a teoretické vědomosti, které oba získali během své dlouholeté praxe.

Roku 1992 byl založen Cech kosmetiček Čech a Moravy a Vlasta Feřteková byla zvolena jeho předsedkyní.

6.6. Vlasta Libotovská (1963)

– významná česká kosmetička, špičková odbornice, která po odborných studiích absolvovala řadu zahraničních stáží ve Francii, Itálii, Španělsku, Švýcarsku, Rakousku a Litvě.

Stala se první soukromou kosmetičkou v Čechách, a podnikatelkou roku 2000. Sestavila několik masážních technik, např. **mikromasáž očního okolí**, které převzali další odborníci v Čechách i v zahraničí, je autorkou dvou knih o kosmetice.

Pravidelně vystupuje v rozhlase i v televizi a o její práci vyšla řada článků v odborném i lifestyleovém tisku. Ve svém oboru se neustále vzdělává, sleduje novinky a nové postupy, které pak aplikuje ve svém salónu v Praze.

Je vyhledávanou školitelkou a odbornou poradkyní, ředitelkou **Institutu aplikované kosmetiky a vzdělávání** a předsedkyní dozorčí rady akciové společnosti Libotowska group a.s., která vzdělává profesionální kosmetičky a zabývá se vývojem a výrobou kosmetických přípravků pod jejím jménem.

6.7. Olga Knoblochová (1933)

– nejznámější česká kosmetička, pracující mnoho let v ústavu lékařské kosmetiky, stála u zrodu Dermacolu, založila **Akademii profesionální kosmetiky**, je spoluautorkou učebnice pro kosmetičky **Kosmetika II** a autorkou knihy **Krásna na dosah**.

Narodila se v Prostějově v roce 1933, její otec byl vojenský pilot, později letecký instruktor, matka v domácnosti. Vyrůstala s rodiči a dvěma bratry v Kardašově Řečici.

Po maturitě na střední škole sociálně zdravotní v Českých Budějovicích se provdala za lékárníka Milana Červáka a narodil se jí syn. Manželství se však rozpadlo a tak přijala nabídku pracovat v Praze v Ústavu lékařské kosmetiky, podmínkou bylo ale absolvování stáže na dermatologii. V ÚLK pak pracovala jako vedoucí propagace a školila budoucí kosmetičky.

Často sem chodili lidé s defekty na pleti, které nebylo možné odstranit, a tak se hledaly možnosti, jak je zakrýt. Oslovili proto ředitele laboratoří Barrandov Vlastimila Boublíka, pod jehož vedením se vyráběla líčidla pro herce, aby vyvinuli tónovací krém, který by pleti neškodil a zároveň byl dostatečně krycí. Tak se zrodil úspěšný Dermacol (licenci na jeho

výrobu koupil na pět let dokonce i Hollywood v roce 1973), a Olga Knoblochová vybudovala v ÚLK salónek, ve kterém převáděla krycí schopnosti tohoto líčidla.

Zároveň se stala ředitelkou propagace této značky.

S výrobky značky Dermacol (později se začala vyrábět i pleťová mléka, tonika, krémy a dekorativní kosmetika) vyjížděla se svým týmem po celé republice i do zahraničí, kde učila ženy líčit se a starat se o svou pleť.

Svých zkušeností využila i v roce 1989, kdy začala školit kosmetičky pro německou značku.

Z důvodu velkého zájmu o rekvalifikace vznikla v roce 1990 Akademie profesionální kosmetiky, kde začala pracovat už v době, kdy měla nárok odejít do penze.

*Olga Knoblochová v době svých
profesních začátků*

A dnes.

Mottem paní Knoblochové je
Goethův citát: „Stárnout není
umění, umění je to snést“.

7. VZDĚLÁVÁNÍ KOSMETIČEK V SOUČASNOSTI, STŘEDNÍ ŠKOLY NABÍZEJÍCÍ PROFESNÍ PŘÍPRAVU PRO PRÁCI V KOSMETICKÝCH SLUŽBÁCH

V současné době je vzdělávání kosmetiček zajišťováno na středních školách a učilištích ve čtyřletém maturitním oboru denního studia, (obor Kosmetické služby (69-41-L/01), vydán MŠMT dne 28. 6. 2007) a je zakončeno maturitní zkouškou.

V České republice jsou to buď školy soukromé, jako například Střední škola obchodu a služeb v Poličce, Střední škola služeb s.r.o. v Uherském Hradišti, Střední škola Pohoda a Soukromé SOU Industria s.r.o. v Litoměřicích, SOU a SOŠ ve Znojmě. (Školné je mimo hlavní město Prahu stanoveno od 6000,- Kč do 10000,- Kč), nebo ve školách veřejných, např. Střední škola gastronomie a služeb, kde je studium rozšířeno ještě o obor Vizážistika, nebo SOŠ a SOU v Lanškrouně.

Další města, která ve svých veřejných školách zajišťují vzdělávání kosmetiček v oborech Kosmetické služby jsou například Sokolov, Varnsdorf, České Budějovice, Kutná Hora, Plzeň, Znojmo, Domažlice, Děčín a Hluboš.

V hlavním městě Praze se zabývá profesní přípravou kosmetiček pět středních škol. Tři z nich jsou školy soukromé – Střední škola managementu a služeb s.r.o., Praha 4, Schullhoffova ul. (školné 17000,-Kč) a Pražská taneční konzervatoř a SOŠ Praha 5 – Řepy (školné 10000 – 20000,- Kč) a Metropolitní odborná umělecká střední škola s.r.o. v Praze 4. (Školné 16200,-Kč).

Mezi veřejné školy patří Střední odborné učiliště služeb Novovysočanská, Praha 9 a Vyšší odborná škola zdravotnická a Střední zdravotnická škola 5. května, Praha 4, kde od roku 2013 vyučují odborný výcvik a odborné předměty.

V poslední zmiňované škole VOŠZ a SZŠ, 5. května v Praze 4 v roce 2011 rozšířily obory současné střední zdravotnické školy (Zdravotnické lyceum a Zdravotnický asistent a Nutriční terapeut) ještě o obor Kosmetické služby, Masérské služby a obor Bezpečnostně právní.

Odborné kompetence oboru Kosmetické služby jsou nejen zvládnout profesi kosmetičky, ale i práci pedikérky, manikérky a vizážistky, to znamená, že absolventky odborně pečují o pleť celého těla a umějí klientkám poradit správnou péči.

Po úspěšném absolvování znají anatomii a fyziologii kůže, mají povědomí o kožních onemocněních, dokážou je rozpoznat a případně poradit klientovi návštěvu u dermatologa.

Naše škola je příspěvkovou organizací a jejím zřizovatelem je MHMP.

Sídlí ve funkcionalistické železobetonové budově postavené v roce 1937 architektem Ing. Ladislavem Tříškou, původně zde byla Obecná škola a Gymnázium.

V období 2. Světové války budovu zabrali Němci pro účely lazaretu, během Pražského povstání byla centrem protifašistického odboje.

V roce 1968 se během okupace vojsky Varšavské smlouvy stala útočištěm sovětských vojáků. Po uvolnění budovy Sověty získala budovu opět škola.

Roku 1980 se přestěhovala do budovy školy Střední zdravotnická škola z Belgické ulice v Praze 2 a ve školním roce 1980/1981 zde již bylo v provozu devatenáct tříd denního studia oboru Zdravotní a dětská sestra a dvouletá nástavba oboru Ženská sestra a jedenáct tříd studia při zaměstnání.

V průběhu 90. let 20. století docházelo ve školství k mnoha dalším změnám. Střední zdravotnické školy byly v roce 1996 převedeny pod MŠMT a v rámci optimalizace byly některé zdravotnické školy zrušeny. Jejich části pak byly sestěhovány do naší budovy a tím se změnil i některé obory.

8. DALŠÍ MOŽNOSTI VZDĚLÁVÁNÍ KOSMETIČEK

8.1. Využití jednoletého pomaturitního studia směřujícího k osvojení znalosti profilových předmětů a nácviu praktických dovedností potřebných k práci kosmetičky

Na všech výše uvedených školách je možné absolvovat také roční pomaturitní studium, ve kterém si žákyně osvojují odbornou způsobilost kosmetičky studiem profilových předmětů. Jedná se o teoretickou výuku předmětů Kosmetika a Zdravotní nauka a výuku Odborného výcviku kosmetické praxe, vyučované v odborných učebnách a o následné vykonání maturitní zkoušky z těchto předmětů. V odůvodněných případech lze využít i možnosti studia v individuálním vzdělávacím plánu.

8.2. Kurzy akreditované MŠMT

Rekvalifikačních kurzů oboru Kosmetické služby je na trhu dostatečné množství, avšak ne vždy nabízejí špičkovou kvalitu.

Mezi vyhledávanější patří kurzy pořádané **Dexter Academy**. Kosmetický kurz

je v rozsahu 300 vyučovacích hodin, zajišťuje mezinárodní certifikát a odpovídá nejnáročnějším požadavkům a trendům. Je proložen mnoha praktickými ukázkami, navíc jako jediný nabízí výuku manuální lymfodrenáže obličeje v rámci základního bloku. Vyučují zde zkušení lektoři, žáci mohou využít i velkého množství seminářů, například s Olgou Knoblochovou, zakladatelkou kosmetické značky Dermacol, Pavlem Bauerem, světovým vizážistou a make-up odborníkem, s Bohumilou Christophovou, soudní znalkyní oboru kosmetika, s dietologem a psychologem RNDr. Petrem Fořtem, CSc.(seminář psychologie práce s klientem a psychologie klienta), a mnohých dalších.

Cena kosmetického kurzu je 19 900,-Kč a je možné jej doplnit ještě kurzy dalšími, např. kurzem Pedikúra, Manikúra, Modeláž nehtů a Masér. Studium je podmíněno ukončeným středoškolským vzděláním.

Další z kvalitních pomaturitních kosmetických kurzů v rozsahu 320 hodin pořádá **Akademie zdraví a krásy Vlasty Feřtekové**. Vzdělávací zařízení je pokračovatelem akreditovaného zařízení Vlasty Feřtekové, významné odbornice v oblasti kosmetiky.

Poskytuje rekvalifikace v akreditovaných kurzech v oborech provozních služeb kosmetička, vizážistka, manikérka, pedikérka a v činnostech, při kterých dochází k porušování integrity kůže. Výuku tu zajišťuje tým odborníků s důrazem na vysokou profesionalitu a praktickou přípravu. Absolvent kurzů může být připuštěn případně i k maturitní zkoušce oboru.

Pomaturitní kurzy akreditované MŠMT pořádá také **Vzdělávací centrum Jany Knittlové** v Olomouci. Na základě osvědčení z dvou až tříměsíčních kurzů mohou absolventky získat živnostenský list a začít podnikat. Pracoviště spolupracuje s lékaři, kteří se podílejí na výuce, řeší problémy z oblasti dermatologie a plastické chirurgie. Kurzistky se seznamují i s aktuální nabídkou materiálů a přístrojů pro výkon služeb v kosmetice a mají příležitost vidět i reálný provoz kosmetického salonu.

Devátým rokem nabízí v Praze akreditované kurzy **Beauty School Mgr. Izabely Sýkorové**. Se svým týmem nabízí rekvalifikaci v oboru Kosmetička, Kadeřnice a Vizážista.

V Praze i v Brně probíhá další rekvalifikační kurz oboru Kosmetička v **Masérské a trenérské škole Mgr. Romana Šimáčka**. Výuka zahrnuje všechny kosmetické úkony, jako je kosmetická masáž obličeje, krku a dekoltu, mikromasáž očního okolí, formování a barvení obočí, barvení řas, čištění pleti, pleťové masky a zábaly, depilaci, barevnou typologii a typy líčení.

Na kvalitu kosmetických služeb dohlížejí a mají vliv společnosti, které v České republice působí. Je to Unie kosmetiček, Cech kosmetiček a Asociace kadeřníků a kosmetiček České republiky a Kosmetologická společnost a nakonec Společnost pro korektivní dermatologii a kosmetologii J. E. Purkyně.

8.3. Kurzy akreditované MŠMT ČR a MZ ČR zaměřené na výuku lymfatických masáží, sportovních a relaxačních masáží, reflexologie, aromaterapie, a dalších, které mohou rozšířit působnost kosmetičky.

Druhy vyučovaných masáží.

Lymfatické manuální masáže (lymfodrenáže) jsou v posledních deseti letech nejvyužívanější a nejpokrokovější metodou regenerace, rekondice a detoxikace organismu. Využívají se v oblasti kosmetiky, ale především ve zdravotnictví při pooperačních edémech a v rehabilitaci.

Důsledek špatně fungujícího lymfatického systému těla je únava, snížení obranyschopnosti a oslabením psychického i fyzického stavu. Objevuje se celulitida, otoky, křečové žíly a zadržování vody v těle.

Za pomoci jemné techniky se pod určitým tlakem, tempem a pořadím specifických hmatů, aktivuje lymfatický systém těla.

Kurzy lymfatických masáží pořádá většina masérských kurzů. Bývá v rozsahu 120 vyučovacích hodin a výuka se skládá z teorie (anatomie mízního a imunitního systému), z teoreticko - praktické výuky a z řízené praxe.

Z kvalitních kurzů máme na výběr **Masérskou školu Stanislava Flandery**, dále **EduSpaCollege**, která pořádá kurzy v Praze, Hradci Králové, Brně, Ostravě, Plzni, v Českých Budějovicích, Karlových Varech, Olomouci a Rokycanech a už zmíněnou školu **Dexter**. Široký výběr kurzů různých druhů masáží nabízí i nestátní zdravotnické zařízení **Refit**, které připraví své absolventy k práci maséra a fyzioterapeuta ve zdravotnictví, lázeňských zařízeních, i mimo resort zdravotnictví. Získají mezinárodní osvědčení akreditované MŠMT nebo MZ ČR.

Dalšími kurzy, kterými si rozšíří kosmetičky možnosti uplatnění jsou např.:

- **Sportovní a rekondiční masáže.**
- **Indická masáž hlavy** je stará technika, která pomocí speciálních tahů uvolní u klienta oblast šíje, ramen a hlavy. Účinně zbavuje stresu, napětí a odstraňuje migrény. Vylepšuje také stav pokožky hlavy a vlasů.
 - **Masáž lávovými kameny** je terapií, která spojuje teplo sálající z kamenů a speciální masážní techniku. Má vysoký relaxační a terapeutický účinek, stimuluje krevní oběh a mízní systém a napomáhá detoxikaci organismu.
 - **Breussova masáž** masážní metoda a pomocná diagnostická technika, pomocí které se uvolňuje napětí okolo páteře, vyživují se ploténky, okysličují se jednotlivé obratle a odstraňují se bolesti zad. Rovněž pomáhá detoxikaci a regeneraci organismu a podporuje klidný spánek.
 - **Dornova metoda** je způsob, jak jemně a šetrně vyrovnat délku končetin a upravit statiku těla, zbavit klienty bolesti zad a účinně ošetřit klouby. Pomáhá s regenerací páteře a s možností napravit vzniklou skoliózu, ulevuje od blokády páteře a šetrně a bezbolestně vrací klouby do svých původních pozic.
 - **Kraniosakrální terapie** využívá jemné uvolňující manuální techniky, které uvolňují restriky (blokády) tvořící bariéru zdravému fungování CNS a tím také zdravému fungování všech dalších systémů, které centrální nervový systém řídí, jako je endokrinní, zažívací, cévní, reprodukční a všechny ostatní systémy v těle. (Kraniosakrální systém tvoří membrány a mozkomíšni mok produkovaný v mozkomíšních komorách. Mozkomíšni mok obklopuje, chrání a vyživuje CNS) . Kraniosakrální terapie vrací prostředí okolo mozku do rovnováhy.
 - **Kineziotaping** je vyhledávanou technikou v regeneraci a rehabilitaci, zvyšuje léčebné procesy a prodlužuje uvolňující účinky masáže. Pomocí přesného nalepení tejpů pomáhá při bolestech páteře, kloubů, šlach a svalů, pomáhá vyrovnávat nesprávné držení těla, stabilizovat uvolněné blokády a zlepšovat průtok krve a lymfy.
 - **Aromaterapeutická masáž** je alternativní terapeutickou technikou, při které se kombinuje léčivý účinek masáže s léčebnými vlastnostmi éterických olejů. Ovlivňuje funkci nervového, oběhového, imunitního, lymfatického a pohybového systému, působí relaxačně. Aromaterapeutická masáž je vnímána jako komplexní terapie mající účinek na tělesné i duševní zdraví.
 - **Thajská tradiční masáž** má své kořeny v severní Indii, jejím teoretickým

základem je nauka o energetických liniích, které procházejí lidským tělem. (Takzvané seny – v čínské medicíně meridiány). Při masáži se využívá 10 nejdůležitějších senů. Působením na akupresní body, které na senách leží, se rozvolňují energetické blokády, rozproudí se energie a nastoluje rovnováha, která pomáhá léčit onemocnění či mírnit bolest. Rytmické a houpavé pomalé pohyby při thajské masáži navozují stav hluboké relaxace a nakonec následují důkladná protažení svalů. Krátká modlitba před masáží slouží pro meditativní zklidnění mysli terapeuta. („Necht' ten, koho se dotýkám, je zbaven bolesti a dojde uzdravení“).

- **Ayurvédská masáž** pochází rovněž z Indie a je založena na individuálním přístupu ke klientovi. Zaměřuje se na tělesný typ člověka, na jeho zdravotní stav a specifické potřeby. Podle těchto kritérií se přistupuje k výběru masážního oleje a druhu masáže. Masáž se provádí přírodními léčivými oleji lisovanými za studena, které mají vynikající vliv na pokožku i celý organismus. Po masáži se nechává olej vstřebat do pokožky, a tím se podpoří léčebný účinek masáže.

Dochází k celkovému uvolnění těla i mysli, odstranění stresu a napětí a tím i k podpoře imunitního systému. Tímto ozdravným procesem se zabraňuje předčasnému stárnutí organismu.

9. VÝVOJ STŘEDNÍCH ŠKOL Z HLEDISKA VYUŽITÍ NOVÝCH TECHNOLOGIÍ – ICT, VYBAVENÍ NOVÝMI PŘÍSTROJI URČENÝMI K DIAGNOSTICE A K OŠETŘENÍ PLETI A K PÉČI O TĚLO.

Bez využití počítače, dataprojektoru a projekčního plátna by se výuka dnes už určitě neobešla. ICT technologie jsou nápomocny jak při přípravách na vyučování, kdy nechybí názorné ukázky prací, tak i při ukázkách instruktáží odborných činností, které mohou v některých případech doplňovat instruktáž vyučujícího. V odborných učebnách však využíváme mnohé další přístroje, které usnadňují v praxi kosmetičkám práci a nabízejí klientkám a klientům komfortní služby.

K těm nejvíce používaným se řadí **horkovzdušný a ultrazvukový sterilizátor**, využívaný především v pedikérské odborné učebně ke sterilizaci pedikérských nástrojů, dále **přístroj na pedikúru** – ošetření nohou a nehtů pomocí **fréz**, **elektrický depilátor**, **ohřívače na depilační vosky** a **parafínová vana** na zábaly rukou a nohou.

Pro práci kosmetičky pak je velmi důležitou pomůckou **lupa** (3,5 – 6 dioptrií) se zářivkovým osvětlením, které má vlastnosti denního světla, aby bylo možné pleť správně diagnostikovat a připravit ji tak k odbornému ošetření.

Často je v učebně kosmetiky využíván přístroj **vaporizér**, určený k napárci některých typů pleti. Dnes se používají převážně tryskové přístroje, ve kterých se destilovaná voda varem mění v jemnou mlhovinu a ta působením na rohovou vrstvu pokožky navozuje její změkčení a bobtnání, čímž ji připravuje k hloubkovému čištění.

Spolu s párou lze využít rovněž ošetření **ozonizérem** - ozon je často využíván jako ekologicky šetrný desinfekční prostředek. Na kůži pomáhá zničit roztoče a parazity, urychluje hojení zánětů a akné. Podporuje obnovu a kvalitu kůže, odstraňuje pachy.

Další skupinou přístrojů používaných v kosmetických učebnách jsou **masážní přístroje**. Používají se poklepové, podtlakové a vibrační. **Poklepové přístroje** se používají k hlubokým masážím svalů celého těla. **Podtlakové přístroje**, takzvané vakupresy se používají k masážím obličeje a s nastavenou silnější intenzitou i k masážím těla. Pracují na principu podtlaku v sacím zvonu, kterým je kůže nasávána. Lze jimi provádět lymfatickou drenáž, která zlepšuje krevní a mízní oběh, urychluje metabolismus, kůži prokrvuje a může ovlivňovat i tukovou vrstvu v podkožním vazivu.

Vibrační přístroje intenzivním chvěním způsobují tonizaci svalů, jemnými vibracemi se naopak docílí uvolnění a uklidnění svalového napětí v obličeji.

Ultrazvuková špachtle slouží na provádění peelingu, čištění pleti a zapracování přípravků do kůže. Ultrazvuk působí na pokožku jemnými vysokofrekvenčními vibracemi. Odstraňuje z pórů nečistoty, odumřelé buňky, vyhlazuje jizvy po akné a provádí mikromasáž okolní tkáně. Intenzivně pokožku regeneruje a zajišťuje lepší prostoupení kosmetických přípravků do jejích hlubších struktur.

Galvanická žehlička na pleť je účinná při vyhlazování jemných vrásek. Pracuje na principu kontrolovaného galvanického proudu. Spolu s aplikací speciálního gelu pozitivně působí na pleť, pomáhá ji vyčistit do hloubky a povzbuzuje buňky k vyšší aktivitě. Můžeme použít nástavce na okolí očí ke zmírnění otoků a kruhů pod očima, nebo nástavce na obličej, krk a dekolt a nástavec určený k masáži hlavy a k aktivaci vlasových folikulů.

V odborné učebně často používaným kosmetickým přístrojem je víceúčelový **Belex - Sorisa**, nabízející mnoho funkcí. Například ošetření vysokou frekvencí má tonizující a stimulační účinek na svalová vlákna a nervová zakončení v pokožce.

Ošetření funkcí **brosáž** slouží k mechanickému kartáčování pleti rotujícími kartáčky,

a tím dochází k jejímu lehkému překrvení a odstranění odumřelých buněk.

Kompresor se sacími elektrodami a rozprašovačem umožňují působit pozitivně na kožní povrch, rozprašovačem se pak aplikují dle potřeby hydratace na pleť potřebné tekutiny (pleťové vody, tonika, bylinné odvary).

Přístroj Belex je také vybaven modulem, který generuje variabilní proudy o nízké frekvenci. Ty při působení na svalová vlákna vyvolávají jejich stažení. Tato funkce se nazývá buď mírná nebo intenzivní pasivní gymnastika (podle síly), a používá se u hypotonické pleti, protože se jejím použitím zvyšuje její svalový tonus.

D arsonvalizační přístroj Belexu využívá skleněné elektrody různého tvaru a velikosti. Ty jsou naplněny argonem nebo neonem (podle toho svítí buď červeně nebo modře) a při masáži pokožky vzniká při výboji ozon, který má už výše uvedené příznivé účinky.

Užitečným přístrojem využívaným jak v kosmetické praxi, ale i ve zdravotnictví je **bionická lampa**. Vyzařuje polarizované světlo, které povzbuzuje regenerační procesy v organismu, posiluje imunologický aparát a výrazně zkracuje dobu léčení a rekonvalescence. Často se používá ve fyzioterapii a sportovní medicíně, v chirurgii a v dermatologii. V kosmetických službách ji lze využít při léčbě akné, herpes, ekzémů a k rychlejšímu hojení jizev. Bioniková světelná terapie aktivuje buněčné funkce a stimuluje látkovou výměnu a proto se při pravidelném ošetřování Bionikem stává pleť jemnější a čistší a vrásky se minimalizují.

Bionickou lampou je také možné aplikovat barevné polarizované světlo neboli využít takzvanou **chromoterapii**.

Další skupinu elektrických přístrojů tvoří **zářiče**, produkující záření nejrůznějších vlnových délek. Jsou to přístroje vysílající UV záření (horské sluníčko), infračervené záření (solux), a lasery. Nejčastěji používaný je **infrazářič**, jehož pomocí docílíme hloubkového prohřátí kůže tam, kde chceme prodloužit tepelný účinek a zvýšit penetraci kosmetických přípravků do pokožky.

S novinkou, **počítačovou diagnostikou pleti**, kdy je pomocí senzorů přiložených na různé části obličeje vyhodnocen stav pokožky (její promaštění, tonus a hydratace), se žákyně seznámily prostřednictvím prezentací kosmetické firmy SynCare u nás ve škole.

Přístrojová diagnostika přináší kosmetičkám definitivní zpřesnění vlastního odhadu typu kůže. V péči o celé tělo se pak setkáváme s celou řadou dalších přístrojů, ať je to **myostimulátor**, **myolift**, **pneumatické masážní přístroje** **termomasážní přístroje**, které se používají k formování postavy, nebo například **lymfoven** k přístrojové lymfodrenáži končetin.

Myostimulátor se využívá na všech partiích těla, kde je třeba odbourávat tukové polštářky a celulitidu. Pomocí elektrických impulsů vhodného kmitočtu se dráždí svalové a nervové buňky v místě působení. Pravidelně se opakující stahy svalů vyžadují energii, kterou si tělo odebírá právě z tukových zásob. **Myolift** zase kombinuje lymfodrenáž obličeje a stimulaci obličejových svalů a tkáně elektrickými impulsy různého tvaru, kmitočtu a napětí. Ošetření je příjemné a relaxační, zpevňuje svalstvo obličeje a krku, zlepšuje prokrvení a aktivuje tvorbu buněk.

Lymfoven je přístroj na lymfatickou masáž končetin. Používá se pro léčbu mízních otoků a žilní nedostatečnosti. Je vhodný jako předoperační a pooperační prevence hluboké trombózy. Lymfatická masáž je velmi důležitá ze zdravotního hlediska, ale má i velký význam z hlediska kosmetického - při tvarování postavy a odbourávání přebytečného tuku. Odstraňuje toxické látky z organismu, zmírňuje otoky končetin a pomáhá odbourávat celulitidu.

Přebytečného tuku v problémových tělesných partiích se lze zbavit též pomocí **kryolipolýzy** neboli působením nízkých teplot na tukové buňky.

U všech těchto výše zmíněných přístrojů je nutné, aby splňovaly ČR normu, byly v naší republice registrovány a aby k nim byl přiložen návod k obsluze.

Práci s nimi mohou provádět pouze žákyně, které byly řádně proškoleny odborným vyučujícím a pouze pod jeho dohledem. Zároveň musí být poučeny o kontraindikaci všech elektrických přístrojů v kosmetických službách. Elektrické kosmetické přístroje nelze použít u osob s kardiostimulátory, u osob s epilepsií nebo s psychiatrickými nemocemi, u malých dětí, těhotných žen, při infekčních kožních onemocněních a u osob citlivých.

10. ORGANIZACE VÝUKY ODBORNÉHO VÝCVIKU NA NAŠÍ ŠKOLE

Odborný výcvik probíhá v plně vybavených odborných učebnách kosmetiky, manikúry a pedikúry a to s určeným počtem vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících

V **prvním ročníku** s dotací tří hodin komplexní péče o ruce a nehty.

Ve **druhém ročníku** dotací dvanácti hodin s výukou péče o nohy a nehty nohou,

a ve **třetím ročníku** třináct hodin výuky rozšířené o péči o obličej, krk a dekolt

a procvičování všech nabytých znalostí a dovedností z předchozích ročníků. Navíc absolvují žákyně ve třetím ročníku souvislou praxi v kosmetických salonech v trvání čtyř týdnů na přelomu dubna a května. Denně zde žákyně odpracují 6 hodin, seznamují se s organizací práce v reálných provozních podmínkách a s odlišným přístrojovým vybavením, učí se jednat s různými typy zákazníků, se spolupracovníky a s nadřízenými pracovníky. Samy jsou pak nápomocny při vykonávání činností, jako je pedikúra, manikúra a při vykonávání jednotlivých kosmetických úkonů. Na závěr odborné praxe obdrží písemné hodnocení vedoucího pracovníka salonu.

Ve **čtvrtém ročníku** probíhá odborný výcvik v celkové dotaci čtrnácti hodin, kdy se procvičují všechny předchozí znalosti a dovednosti s cílem připravit se na praktickou i teoretickou část maturitní zkoušky. Zároveň probíhá výuka všech typů líčení od denního, sportovního, večerního a společenského, svatebního až po speciální fantazijní líčení na různá zadání. Žákyně se tak připravují na soutěže, kterých se pravidelně zúčastňují. Vyučuje se i péči o kůži celého těla, odbourávání celulitidy masážemi a zábaly,

Při výuce v odborných učebnách se využívá obvyklá už výše uvedená přístrojová technika, bez které by se žádná kosmetická a pedikérská provozovna neobešla. Ať je to horkovzdušný sterilizátor, ultrazvukový sterilizátor, depilátory, parafínové vany, frézy na přístrojovou pedikúru, ultrazvukovou špachtli, multifunkční kosmetický přístroj Belex Sorisa a vaporizéry.

K péči o pleť v hodinách odborného výcviku je preferována česká kosmetická značka na francouzských základech For life Madaga, případně značka Ryor a Atok.

Kromě výuky je často využívána možnost dalšího rozšiřování vzdělání formou kurzů, které jsou v nabídce pro střední školy za snížené kurzovné.

Žákyně proto pravidelně absolvují kurzy modeláže nehtů formou Thuya, modeláže akrylem i gelem, kurzy líčení, trvalé na řasy, kurz prodlužování řas, kurz SPA pedikúry, depilace cukrovou pastou Candys, a další.

Spolupracujeme proto s kosmetickou firmou Primavera Andorrana a s centrem komplexní péče o celé tělo Esthesia, které nám kurzy zajišťují.

Doplněním výuky odborného výcviku bývají pravidelné návštěvy kosmetických veletrhů **Beauty of World** v PVA Letňany. Zde se žákyně seznamují s novinkami v nabídce kosmetických přípravků a přístrojů na trhu, doplní si pomůcky a materiál potřebný k výuce a sledují prezentace kosmetických firem, soutěže v **body artu** a **nail artu**, soutěže v líčení a kadeřnických úpravách účesů. Nejednou už se zde žákyně naší

školy soutěže v nail artu samy úspěšně zúčastnily. V minulém školním roce obsadily také první a druhé místo za fantazijní líčení v soutěži **Koruna kreativity**, a v soutěži **Solertia**.

V rámci odborného výcviku škola ale sama také soutěže organizuje. V prosinci se vždy účastní všechny žákyně čtvrtého ročníku soutěže ve fantazijním líčení na zvolené vlastní téma. Hodnocení jejich práce je součástí klasifikace v odborném výcviku.

V měsíci červnu se pravidelně koná soutěž v nail artu pro všechny ročníky oboru kosmetických služeb na zadané téma. Pro vítězky jsou připraveny diplomy, medaile i věcné ceny.

Koncem školního roku se pořádají exkurze do výroby kosmetických přípravků. Navštívily jsme firmu **Atok** vyrábějící éterické oleje a kosmetické přípravky z nich. Používají se pouze přírodní suroviny, finální produkty jsou tudíž bez parabenů a jiných konzervačních látek. Přípravky nemají sice příliš dlouhou dobu trvanlivosti, jsou však hypoalergenní. Prošly jsme laboratoří, žákyně samy měly možnost namíchat si vlastnoručně krémy pro svou potřebu, viděly jsme kosmetický salon, kde se svými výrobky pracují a poslechly jsme si odbornou přednášku o zpracování silic z rostlin. Nakonec bylo možné nakoupit si vonné oleje a jiné výrobky kosmetické firmy **Atok**.

Další podobná exkurze se uskutečnila ve firmě **Le Chaton** v Čímě, kde k výrobě kosmetických výrobků zpracovávají kozí mléko, a ve výrobně přírodní kosmetiky firmy **Ryor**.

11. ODBORNÉ A KLÍČOVÉ KOMPETENCE OBORU 69-41-L/01 KOSMETICKÉ SLUŽBY

11.1. Odborné kompetence

- Absolventka oboru Kosmetické služby vykonává odborné činnosti při poskytování odborných kosmetických služeb - volí vhodný způsob ošetření pleti po jejím zhodnocení a diagnostice, pracuje v souladu s hygienickými předpisy a dodržuje správné technologické postupy. Vychází ze základních znalostí dermatologie, a v souladu s módními trendy.
- Pracuje samostatně a kvalifikovaně provádí všechny kosmetické úkony, manikúru a pedikúru.

- Dokáže obsluhovat přístrojové vybavení kosmetické provozovny a provádí běžnou údržbu používaných elektrických zařízení.
- V souladu s módními trendy a s typem zákazníka provádí denní, večerní - slavnostní a fantazijní líčení.
- Propaguje zdravý životní styl, nové kosmetické přípravky a poskytuje poradenskou službu.
- Účastní se soutěží v kosmetice, v líčení a v manikúře a soustavně si zvyšuje svou profesní úroveň studiem odborné literatury. Navštěvuje kosmetické veletrhy a prezentace kosmetických firem.
- Samostatně organizuje svou práci a dodržuje pracovní kázeň.
- Vhodně volí kosmetické přípravky na jednotlivé typy pleti a s ohledem na její aktuální stav.
- Zajišťuje správně uskladnění kosmetických přípravků, bezpečně s nimi manipuluje a dodržuje jejich správné a hospodárné dávkování .
- Průběžně sleduje nabídku nových přípravků a vhodným způsobem je doporučuje svým zákazníkům, sleduje nové technologie.
- Uplatňuje zásady hygieny a zdravotní požadavky, rozpozná závažné onemocnění kůže, nehtů a nemoci horních a dolních končetin, doporučí návštěvu lékaře.
- Důsledně dodržuje zdravotně-hygienické předpisy a dodržuje zásady osobní a provozní hygieny.
- V jednání se zákazníky, obchodními partnery a spolupracovníky vystupuje profesionálně a kultivovaně, dokáže řešit problémové situace.
- Ve styku se zákazníky i spolupracovníky vytváří přátelskou atmosféru.
- Pečuje o své duševní zdraví a umí se vyrovnat se stresovými situacemi.
- Pečuje o rozvoj své osobnosti, o svůj vzhled a o osobní hygienu.
- Vhodnými marketingovými nástroji reprezentuje firmu, organizuje průzkum trhu.
- Zajišťuje přístrojové a materiálové vybavení provozovny potřebné pro pracovní činnost a prodává kosmetické přípravky.
- Orientuje se v ekonomicko-právním zabezpečení provozu.
- Provádí kalkulaci spotřeby a zhotovuje ceníky.
- Využívá počítačové programy vytvořené pro kosmetické služby.

- Dbá na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci a požární prevenci, rozpozná možnost ohrožení zdraví nebo nebezpečí úrazu a je schopna odstranit závady a možná rizika.
- Zná zásady v poskytování první pomoci a v případě potřeby ji dokáže poskytnout.
- Usiluje o nejvyšší kvalitu své práce, dobré jméno podniku a dodržuje stanovené standardy.
- Ekonomicky jedná, zná užitečnost i ohodnocení vykonávané práce.
- V pracovním procesu i v běžném životě zvažuje náklady, výnosy a zisk, efektivně
- hospodaří s finančními prostředky.
- S materiálem, energiemi, vodou a odpady nakládá ekonomicky, s ohledem na životní prostředí.
- Absolventka je schopna vykonávat podnikatelské aktivity, rozumí podstatě a principům podnikání, vhodně navazuje kontakty, ve vztahu k zákazníkům
- vystupuje profesionálně a kultivovaně. Vhodně komunikuje s profesionálními
- zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál.
- Zná práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců.

11.2. Klíčové kompetence

- Ve svém oboru sleduje možnosti dalšího vzdělávání,.
- Je schopna využívat různé informační zdroje, dovede pracovat s PC dokáže se efektivně se učit a stanovuje si reálné cíle svého osobního rozvoje.
- Srozumitelně, kultivovaně a gramaticky správně se vyjadřuje a to jak v ústní, tak i v písemné formě.
- Je způsobilá komunikovat alespoň v jednom cizím jazyce.
- Dokáže pracovat v týmu, je nekonfliktní, upevňuje interpersonální vztahy, nepodléhá předpoklům a stereotypům v přístupu k druhým.
- Vhodným způsobem prezentuje své postoje a názory.
- Samostatně řeší pracovní i osobní problémy, motivuje a řídí kolektiv, přijímá

a plní svěřené úkoly.

- Zná zásady finanční gramotnosti a je připravena řešit své sociální a ekonomické záležitosti.
- Uplatňuje zásady slušného chování ve společnosti.
- Umí se adaptovat na měnící se pracovní a životní podmínky.
- Podporuje hodnoty vlastního národa, evropské i světové kultury.
- Uplatňuje morální principy a demokratické hodnoty a uvědomuje si základní kategorie v hierarchii životních hodnot.
- Jedná vždy v zájmu životního prostředí, zná základní ekologické zákonitosti.

11.3. Profil absolventa

Absolventka oboru Kosmetické služby se uplatní v povoláních kosmetička, pedikérka a manikérka. Při poskytování kosmetických služeb bude důsledně dodržovat stanovené technologické postupy, kvalifikovaně provede diagnostiku ošetřovaných částí lidského těla a v souladu s výsledky vybere vhodné kosmetické ošetření a aplikuje účinné kosmetické přípravky. S přihlédnutím k individuálním požadavkům zákazníka poskytne poradenskou službu v ošetřování pleti obličeje, krku a dekoltu, případně horních a dolních končetin a nehtů a poradí i v oblasti zdravého životního stylu. Naučí se rozpoznat závažné onemocnění pokožky a včas doporučí návštěvu lékaře.

Dodržuje pracovní kázeň, zásady osobní a provozní hygieny a samostatně organizuje svou práci. Své služby uplatní v kosmetických provozovnách, studiích a v menších i větších kosmetických salonech.

Absolventi mohou pokračovat ve studiu na vyšších odborných školách nebo vysokých školách, zejména ve zdravotnických oborech.

Profil absolventa

Název a adresa školy	VOŠZ a SZŠ 5. Května 51, Praha 4
Zřizovatel	Magistrát hl. m. Prahy
Název ŠVP	Kosmetické služby
Kód a název oboru vzdělání	69-41-L/01 Kosmetické služby
Dosažený stupeň vzdělání	Střední vzdělání s maturitní zkouškou
Délka a forma vzdělávání	4 roky, denní studium
Platnost ŠVP od:	1. září 2009 počínaje 1. ročníkem

12. UČEBNÍ OSNOVA PŘEDMĚTU ODBORNÝ VÝCVIK

12.1. Obecné cíle:

Základním cílem předmětu Odborný výcvik je, aby si žáci osvojili vědomosti a dovednosti potřebné k vykonávání kosmetické péče, manikúry a pedikúry. Cílem je naučit žáky správným technologickým postupům, dodržování hygienických zásad, dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a zásad požární prevence. Žáci se naučí pracovat s technickým vybavením odborných učeben a získají znalosti o nemocech kůže a nehtů a chorobných stavech horních a dolních končetin. Zásadou, která je jim vštěpována je, že pracují vždy jen na zdravé kůži a nikdy nesmí poškodit zdraví klienta.

2.2. Afektivní cíle ve vzdělávání kosmetiček:

Žákyně se učí znát hodnotu své práce, cíleně využívat svých vědomostí z oblasti dermatologie a kosmetické péče tak, aby byly prospěšné v poskytování kosmetických služeb, učí se poctivě odvádět svou práci vždy s ohledem na klienta. Ve své profesi se setkávají s mnoha různými charaktery lidí, a proto se učí jednat slušně, ale se zdravou dávkou asertivity, tak, aby vyšly s každým z nich. Učí se správně komunikovat, vyjadřovat své názory a postoje.

Mezipředmětové vztahy: Psychologie pro kosmetičky.

12.3. Charakteristika učiva

Obsah předmětu Odborný výcvik vychází z RVP – Kosmetická péče.

Učební látka je transformována z nových vědeckých poznatků v oboru dermatologie, vychází z estetických zásad a z aktuálních módních trendů. Skládá se z témat popisujících všechny způsoby kosmetického ošetření těla, kosmetické přípravky a dekorativní kosmetiku. Žákyně se seznamují s anatomií a fyziologií kůže, s infekčními i neinfekčními chorobami kůže, s vnitřními i vnějšími vlivy na stav pokožky, s kontraindikací kosmetického ošetření, učí se základy různých typů líčení.

Mezipředmětové vztahy : Zdravověda, Materiály, Výtvarná příprava a Kosmetika.

12.4. Metody v odborném výcviku:

Při výuce je využívána metoda frontální, čili metoda výkladu čelem k žákům doplněná vysvětlováním a metoda demonstrování činnosti formou instruktáže (metoda expoziční). Můžeme zvolit též diskuzi a metodu motivační a fixační. Po instruktáži probíhá nácvik pracovní činnosti, kterým jsou postupně upevňovány a automatizovány dovednosti, znalosti a správné pracovní návyky. Žákyně se učí vykonávat práci samostatně a bez chyb, v kvalitě a úplnosti.

12.5. Diagnostika – ověřování úrovně dosažených znalostí a dovedností, způsoby evaluace

Hodnocení žáků vychází z klasifikačního řádu školy. Úroveň znalostí a dovedností je klasifikována průběžně a to prostřednictvím písemných testů nebo ústního zkoušení. Žákům jsou zadávány referáty, prezentace, je hodnoceno vykonávání samostatných pracovních úkonů, správnost zvolených technologických postupů a schopnost aplikace nabytých teoretických vědomostí v praxi.

12.6. Průřezová témata

Občan v demokratické společnosti

Při výuce odborného výcviku jsou žákyně vychovávány k demokratickému občanství vytvořením přátelského klimatu v odborné učebně. Učí se vzájemnému respektu a toleranci k názorům druhých, učí se spolupracovat a vést dialog. Seznamují se s politickým životem ve svém městě a zapojují se do činností pomáhajících poznat fungování demokracie v praxi.

Člověk a svět práce

Žákyně získávají povědomí o možnostech uplatnění na trhu práce ve svém oboru, učí se orientovat v pracovních nabídkách a plánovat svou kariéru. Jsou obeznámeny s nutností celoživotního vzdělávání a s nutností přizpůsobovat se případným změnám.

Člověk a životní prostředí

Žákyně jsou vedeny k odpovědnosti za své zdraví, k odpovědnosti k přírodě a osvojují si zásady zdravého životního stylu. V odborném výcviku je kladen důraz na ekologické chování, na hospodárné využívání kosmetických přípravků a správnou likvidaci odpadů.

Informační a komunikační technologie

Žákyně jsou vedeny k využívání informační a komunikační technologie a k tomu, aby potřebné a nové informace k vypracování referátů a samostatných prací vyhledávaly především na internetu.

Pracovní činnost v hodinách odborného výcviku:

Manikúra:

- Zhodnocení kvality a zdraví nehtů
- Pilování nehtů do zvoleného tvaru
- Změkčení nadnehtové kůžičky (kutikuly) ve speciální lázni nebo pomocí změkčujícího oleje
- Peeling rukou
- Zábaly rukou s využitím výživného krému nebo parafinové lázně
- Masáž rukou
- Lakování a zdobení nehtů
- Poradenství

Pedikúra klasická:

- Změkčování ztvrdlé kůže ve vodní lázni
- Ošetření a zkrácení nehtů
- Odstraňování ztvrdlé kůže, mozolů a kuřích ok
- Peeling nohou
- Masáž nohou
- Zábaly nohou krémem nebo parafinovou lázní
- Lakování, příp. zdobení nehtů u nohou
- Ošetření zarůstajících nehtů
- Poradenství

Pedikúra přístrojová:

- Ošetření ztvrdlé kůže a nehtů pomocí frézek.

Komplexní kosmetické ošetření:

- Připravit zákazníka na kosmetické ošetření dle zdravotně hygienických požadavků
- Diagnostikovat aktuální stav pleti a v souladu s ním zvolit vhodný způsob kosmetického ošetření a kosmetické přípravky
- Povrchové čištění pleti obličeje, krku a dekoltu
- Napářka (dle typu pleti obklady s bylinnými odvary, vaporizérem nebo změkčujícím gelem)

- Hluboké čištění pleti (expressem nebo prsty obalenými v čistém ubrousku)
- Peeling mechanický nebo enzymatický
- Kosmetická masáž obličeje, krku a dekoltu vhodným masážním přípravkem, využití přístrojové masáže, brosaže, nebo ozonizéru
- Mikromasáž očního okolí
- Aplikace pleťové masky
- Závěrečné ošetření pleťovým krémem voleným dle typu pleti
- Poradenství

Samostatné kosmetické úkony:

- Barvení řas a obočí, formování obočí
- Depilace v obličeji
- Líčení – denní, společenské, svatební, fantazijní
- Péče o tělo (zábaly proti celulitidě, regenerační, detoxikační zábaly)
- Poradenství o zdravém životním stylu

13. PRŮZKUM - DOTAZNÍK PRO ŽÁKYNĚ 2. a 3. ROČNÍKU SZŠ – OBOR KOSMETICKÉ SLUŽBY

- 1. Jaké plány máte po ukončení vzdělávání a po úspěšném vykonání maturitní zkoušky?**
 - a) Práce v oboru jako zaměstnanec např. (kombinace fixního platu a procent z klientů)
 - b) Práce na Živnostenský list, platit si nájem za prostory v kosmetickém salonu.
 - c) Zřídit si vlastní kosmetický salon
 - d) Přihlásit se na pracovní úřad a pak se teprve rozmýšlet
 - e) Práce v jiném oboru (jakém)

- 2. Plánujete další studium? A jaký obor?**
 - a) VOŠ
 - b) VŠ
 - c) Nástavbové pomaturitní studium
 - d) Kurzy v oboru a **jaké**
 - e) Jiné

- 3. Ke zkvalitnění své budoucí práce bych při výuce změnila:**
 - a) Více odborné praxe v kosmetickém salonu
 - b) Méně praxe a odborných předmětů, více všeobecně vzdělávacích předmětů
 - c) Více hodin odborného výcviku
 - d) Modernější vybavení v učebnách OVÝ
 - e) Exkurze a **jaké**

- 4. Zhodnoťte přístrojové vybavení odborných učeben, (s jakými elektrickými přístroji pracujete) a uveďte, jaké další byste chtěly při své praxi využívat?**

- 5. Popuštěte uzdu své fantazie, jakým směrem se bude vyvíjet výuka odborného výcviku v budoucnosti?**

- 6. Jak vidíte jednu svou budoucnost i budoucnost své profese?**

- 7. Jaké další zkrášlující zásahy v kosmetickém salonu, případně v estetické medicíně si umíte v budoucnosti představit?**

- 8. Jaké kosmetické přípravky byste při své práci kosmetičky preferovaly?**

Vyhodnocení dotazníku:

Z výzkumu preferencí žákyň vyplývá potěšující zkušenost, že více jak polovina z nich plánuje po maturitě zůstat v oboru, případně se dále v oboru vzdělávat. Zaměstnat v kosmetickém salonu se chce nechat 10 žákyň, jako osoba samostatně výdělečně činná v salonu u majitele chce pracovat 10 z nich, 6 se chystá zařídit si za pomoci rodičů vlastní kosmetický salon, 3 se touží stát vizážistkami a 10 žákyň opustí úplně kosmetické služby a bude se věnovat přípravě na jiné zaměstnání. Žádané jsou obory jako je fotografka, designérka, sportovkyně, zdravotní sestra, ilustrátorka knih, učitelka v mateřské škole a překladatelka z anglického jazyka.

Potěšující ovšem je, že žádná z žákyň se nechce přihlásit na pracovním úřadě jako nezaměstnaná.

Studovat na vyšší odborné škole se chystá 6 žákyň, a to především na naší škole obor Nutriční terapeut nebo Zdravotnický asistent. O přijetí na vysokou školu se pokusí 8 dívek a nástavbové pomaturitní studium chce absolvovat těch 10 dívek, které chtějí zcela změnit svou profesi.

Ke zkvalitnění přípravy na profesi kosmetičky by 12 žákyň uvítalo více hodin odborného výcviku a 14 dívek více praxe v kosmetických salonech, případně v ordinacích dermatologa. 13 z nich by si žádalo modernější vybavení odborných učeben a častější návštěvu tematických exkurzí.

Přístrojové vybavení učeben nevyhovuje třem žákyním, preferovaly by modernější a rozmanitější, blížící se více vybavení kosmetických salonů. 18 dívek odpovědělo, že jsou spokojené a 2 pracují raději bez přístrojů. Ostatní zhodnotily přístrojové vybavení jako průměrné.

V budoucnosti si všeobecně představují práci s modernější technologií, nové postupy při kosmetickém ošetření i účinnější kosmetické přípravky.

Na vykonávání své profese kosmetičky se těší 26 dívek a zároveň se v ní chtějí dále zdokonalovat. Do budoucnosti hledí s optimismem, jsou přesvědčeny o užitečnosti a prospěšnosti své práce, která, je-li výborně odvedena, přináší klientkám a klientům radost a výsledné zkrášlení a relaxace jim zvyšuje sebevědomí.

Šest dívek práce sice baví, ale plánují ji vykonávat pouze jako svou zálibu vedle jiné profese.

Na otázku „Jaké nové zkrášlující metody si v budoucnu umíte představit“ 11 dívek nevědělo, ale 28 žákyně přispělo s nápady jako například klonování kůže, využití kmenových buněk, nové liftingové úpravy pokožky, vynalezení léku proti akné, lupénce a na odstranění celulitidy, nebo účinných léků či procedur vedoucích ke snížení tělesné hmotnosti a nakonec vynalezení nového léku k úplnému vyléčení zhoubného melanomu.

Budoucí kosmetičky by při své práci preferovaly kosmetické značky SynCare a For life, které mají z praxe vyzkoušené, ale rády by i experimentovaly s jinými kosmetickými přípravky.

Požadují ale vesměs přípravky přírodní a hypoalergenní (18 odpovědí), přípravky netestované na zvířatech, a kvalitní. 10 žákyně ještě nemá žádnou představu ani preference.

Větší přehled projevily dívky ve znalosti dekorativní kosmetiky, jmenovaly oblíbené značky jako například NYX, MAC, Dior, Kiels, Estée Lauder, Make-up Forever, URBAN DECAY, Nee, MaxFaktor a Dermacol.

Vzorek zkoumaných žákyně se svými odpověďmi na otázku podává zpětnou vazbu vyučujícímu odborných předmětů a umožňuje mu svou práci vidět v nových souvislostech. Učitel si utvoří povědomí o stavu psychické vyzrálosti svých žáků, o jejich ambicích, názorech a představách, které jsou mnohdy vzdálené realitě.

Lze jen doufat a přát jim, aby se všechna jejich profesní přání, předsevzetí a sny vyplnily.

14. DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ KOSMETIČEK - PERSPEKTIVY.

Po ukončení studia a vykonání maturitní zkoušky mají absolventky možnost Bakalářského studia na některé z vysokých škol, např. fyzioterapie, ekonomie apod., anebo studia na VOŠZ např. obor nutriční terapeut, zdravotnický asistent a po jejím absolvování získání titulu Diplomovaný specialista.

Nadané absolventky oboru Kosmetické služby s výbornými studijními výsledky mohou volit jako pokračování svého vzdělávání libovolnou vysokou školu dle svých preferencí.

Z důvodu odborného zaměření střední školy je však vhodnější vybrat si i vysokou školu se zaměřením odborným, které by navázalo na dosažené středoškolské vzdělání a vhodně jej doplnilo. Proto je častou volbou Vyšší odborná škola se zaměřením nutriční terapeut nebo zdravotnický asistent.

Po absolutoriu získají absolventky titul Di.S. a mohou pracovat ve zdravotnickém zařízení jako zdravotní nebo dietní sestry.

K přípravě na **budoucí podnikání** je vhodné také studium na **Vysoké škole ekonomické**, vedle státní vysoké školy je i velký výběr soukromých škol marketingu a managementu. Například **Bankovní institut** je nejstarší soukromá vysoká škola v Praze a v Brně. Zde je možné získat vysokoškolské vzdělání se specializací Podnikání, Marketing management, a další. Školné za semestr činí 19 900,-Kč.

Na **Fakultě tělesné výchovy a sportu** je možné, stejně jako na **Lékařské fakultě** v Praze studovat **fyzioterapii**. Studium fyzioterapie připravuje studenty pro potřeby zdravotnictví v oblasti rehabilitační péče o nemocné a tělesně postižené. Absolvent pak nalezne uplatnění ve státních i nestátních zdravotnických zařízeních, rehabilitačních zařízeních, v lázeňství, v sanatoriích, a na úsecích fyzikální terapie a léčebné tělesné výchovy. Studijní obor Fyzioterapie připravuje absolventa k poskytování diagnostické, preventivní a léčebné péče v oblasti poruch pohybového systému člověka. Student má možnost pokračovat dál v magisterském studiu.

Studium fyzioterapie je možné studovat též na neuniverzitní soukromé vysoké škole **Palestra**. Tato akademie rozšiřuje nabídku o bakalářská a magisterská studia se zaměřením na tělesnou výchovu, sport a volný čas. Bakalářské studijní obory, kterými mohou absolventky kosmetického oboru navázat, jsou Sportovní a kondiční specialista, Výživové poradenství a sportovní diagnostika a Sportovní a volnočasový pedagog. Magisterským oborem je nově otevřený Wellness specialista.

Jediná vysoká škola, která u nás vyučuje **kosmetický obor** je **Univerzita Tomáše Bati** ve Zlíně. Navazující obor Technologie výroby tuků, detergentů a kosmetiky se zaměřuje na získání uceleného vzdělání v oblasti medicíny, ekonomie, v přírodovědných oborech, v oblasti potravin a kosmetiky. Součástí výuky je i praxe v kosmetických provozech a proto si studenti mohou vyzkoušet práci s nejmodernějšími přístroji v nově otevřené a unikátně vybavené univerzitní kosmetické laboratoři.

Další vysokou školou, zabývající se vědeckou a pedagogickou činností v problematice chemie, mikrobiologie a technologie mléčných a tukových potravin, detergentů a kosmetiky je **Vysoká škola chemicko-technologická**. A i když se kosmetiky dotýká, předpokládá však mimořádný zájem a znalosti v předmětu chemie, a to na úrovni gymnázií. V případě zájmu o studium by bylo nutné si učivo doplnit.

Některé studentky mají zájem i o studium **psychologie**. Po důkladné přípravě k přijímacím zkouškám je možné se přihlásit ke studiu na **Vysoké škole ekonomie a managementu, o.p.s.** na obor Komunikace a lidské zdroje nebo na **Filosofickou fakultu University Palackého** v Olomouci, **Newton College a.s.** v Brně a v Praze na obory Management lidských zdrojů a Psychologie, na **Pedagogickou fakultu** v Ostravě a v Českých Budějovicích na obory Arteterapie a Pedagogická psychologie, na **Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity** v Brně s obory Klinická psychologie a Obecná psychologie, a nakonec na **Univerzitu Karlovu** v Praze na **Fakultu pedagogickou** či **filozofickou** s obory Pedagogická psychologie, Klinická psychologie, Obecná psychologie a Sociální psychologie.

Možností dalšího vzdělávání kosmetiček je tedy dostatek, důležitý je ale talent, studijní předpoklady, ambice dosáhnout vyššího vzdělání a následně lepšího uplatnění ve společnosti, a v případě volby studia v nestátních vzdělávacích institucích počítat i s většími finančními výdaji na školné.

15. LÉKAŘSKÉ MOŽNOSTI KOREKCE KOSMETICKÝCH VAD

Běžná kosmetická péče o zdravou kůži se občas setkává s problémem, na který nestačí její možnosti. Proto je důležitá spolupráce kosmetičky s odborným lékařem - dermatologem, který se specializuje na léčebné korekce vzhledových vad, nebo jejich chirurgické řešení.

Je proto třeba, aby byla kosmetička seznámena s možnostmi, které tato odvětví medicíny představují, znala odbornou terminologii a mohla klienta správně informovat.

Například stárnoucí pleť s vráskami, sluncem poškozenou a s nepravidelnou pigmentací lze omladit destrukcí epidermis a nejvrchnější vrstvy dermis. K tomu se v estetické medicíně využívá **chemický peeling**. Kyseliny (glykolová, salicylová, trichloroctová, mandlová, mléčná) rozruší kožní povrch a následné obnovování pokožky navozuje regenerační procesy. Chemická destrukce chorobné či nežádoucí tkáně je označována jako **kaustika**.

K odstraňování drobných hemangiomů, fibromků, venektázií v obličejí nebo veruk jsou pak užívány **kauterizace** a **elektrokoagulační jehla**. Koagulace je cílená destrukce tkáně elektrickým proudem, vždy však musí být zřejmé, že se jedná o destrukci projevu na kůži zcela neproblematického. (Při jakékoli pochybnosti se provádí histologické vyšetření

vzorků). Elektrokoagulace se také využívá k trvalému odstranění chloupků, k dosažení uspokojivého výsledku se ale musí ošetření několikrát opakovat.

Kromě elektrického proudu se k destrukci nežádoucích projevů na kůži používá

kryoterapie – neboli využití nízkých teplot **sněhu oxidu uhličitého a kapalného dusíku**.

Další možností jak odstranit například tetováž, nežádoucí chloupky, cévní névy, ektázie, hemangiomy apod. je použití **laseru**. V korektivní dermatologii je to nejčastěji laser argonový, CO₂ a frakční (bodové ošetření). Slabé záření laseru má účinky biostimulační, silnější záření pak termální až vaporizační.

Novinkami v korektivní dermatologii, se kterými by měla kosmetička svou klientku určitě seznámit, jsou také:

- **Mezoterapie**, jejímž cílem je hydratace pokožky a její vypnutí.

Provádí se aplikací speciálních roztoků vitamínů, aminokyselin, kyseliny hyaluronové aj.) pomocí tenkých jehliček do dermis,

- **plasmaterapie**, zase regeneruje pokožku vlastní plasmou, rovněž injekčními jehličkami vpravovanou do kůže,

- aplikace **botulotoxinu** - neurotoxinu, který blokuje přenos nervového vzruchu z nervového vlákna na nervosvalovou destičku, má vynikající efekt k vypnutí vrásek na čele mezi obočím,

- **dermální výplně**, kdy se vrásky v obličejí vyplní vlastním tukem nebo kyselinou hyaluronovou,

- **mezonitě**, pod ochablou kůží se aplikují speciální nitě z polypropylenového vlákna,

- **radiofrekvenční přístroje**, kdy se pomocí radiofrekvenčního impulsu, který proniká do podkoží, zahřívají a stimulují kolagenní a elastická vlákna v dermis a tukové buňky v podkožním vazivu,

- **ultrazvukový lifting**, který se používá k vypnutí hypotonické pleti a už výše zmíněný **chemický peeling**.

Radikální řešení nakonec nabízí **dermatochirurgie**. **Excizi** (vyříznutím kruhovými rotačními noži), **incizi** (otevření např. abscesů skalpelem), **exkochleaci** (odstranění ostrou chirurgickou lžičkou) a **ablaci** (odstranění nehtového lůžka).

K důležitým výkonům v oblasti korektivní dermatochirurgie patří též **dermabraze**, při které dochází rovněž k destrukci vrchní části pokožky vybroušením. Používá

se k odstranění nerovností a jizev, vrásek, a k odstranění tetováže. Dermabrazí lze také tvarovat nos do původního tvaru u nemocných postižených rosaceou se zbytnělou kůží na nose (rinofyma).

Úpravami všech vad vzhledu přesahujícími vlastní kůži se zabývá **plastická chirurgie**. Běžnou operací bývá úprava ušních boltců, plastická operace obličeje a krku, operace horních a dolních víček.

Estetické operace jsou možností komplexního ovlivnění vzhledu, neomezují se jen na obličej, ale upravují a mění i vzhled prsů, břich a hýždí, tukové zásoby se odstraňují liposukcí.

16. ZÁVĚR

Protože touha po kráse provází lidstvo od nepaměti a protože krása a zdraví fyzické i psychické jsou spolu navzájem spojeny, má a bude mít i nadále práce kosmetičky, pedikérky, manikérky a vizážistky pro člověka nemalý význam.

Počátky zdravotní i kosmetické péče se formovaly už od pravěku z nutnosti vzájemné péče o kůži mezi pravěkými lidmi. Kosmetické neboli zkrášlující chování má od pradávna instinktivní základ, i když samozřejmě nepatří mezi primární lidské potřeby.

Upravený zevnějšek má především u žen nesporný význam pro pocit jistoty a emoční vyrovnanost.. V kontaktu s ostatními je totiž celkový vzhled a obličej to první, co upoutá pozornost a určuje první dojem, a právě obličej je stálým vysílačem nonverbálních zpráv.

Každý si formuje úsudek o sobě jednak pohledem do zrcadla a jednak míněním druhých, protože jejich kritika nebo zamítavý postoj jsou pro člověka nepříjemné. Tím vším je pak stimulována péče o vlastní osobu. Člověk jako kontaktní tvor je citlivý na dotyk a své zkrášlovací potřeby rád ponechává na odbornících.

Úpravu svého zevnějšku proto svěřuje kadeřníkům, krejčím, pedikérkám, kosmetičkám i lékařům jako profesionálním zkrášlovatelům. Od nich také očekává objektivní hodnocení, radu a přístup ke korekci vad a k celkové úpravě. Výsledek pak odstraní jeho zbytečné komplexy a pochybnosti a navodí pocit jistoty v mezilidských vztazích.

A proto je hlavním cílem středních škol, zaměřených na obor kosmetické služby, vychovávat odborné kosmetičky, využívající své znalosti a dovednosti ku prospěchu svých klientů a připravené dále se vzdělávat a reagovat na změny, které s sebou nový životní styl přináší.

17. SEZNAM LITERATURY A INTERNETOVÝCH ZDROJŮ:

1. FEŘTEKOVÁ, Vlasta a kolektiv. *Kosmetika v teorii a praxi*. 4. vydání. Praha: Maxdorf, 2005. ISBN 80-7345-0461. (341 str.)
2. FEŘTEKOVÁ, Vlasta. *Kosmetika v teorii a praxi*. 5. vydání. Praha: Maxdorf, 2015. ISBN 978-80-260-7941-5. (245 str.)
3. ROZSÍVALOVÁ, Vlasta a kolektiv. *Kosmetika I: pro studijní obor Kosmetička*. Praha: Informatorium, 2010. ISBN 978-80-7333-080-4. (141 str.)
4. ROZSÍVALOVÁ, Vlasta, Olga KNOBLOCHOVÁ a Kateřina MACHÁČKOVÁ. *Kosmetika II: pro studijní obor Kosmetička*. 2. vydání. Praha: Informatorium, 2001. ISBN 978-80-7333-083-5. (149 str.)
5. TEPLÁ, Kateřina a kolektiv. *Kosmetika III: pro studijní obor Kosmetička*. 2. vydání. Praha: Informatorium, 2010. ISBN 978-80-7333-081-1. (239 str.)
6. FLANDERA, Stanislav. *Klasické masáže*. 2. vydání. Olomouc: Poznání, 2005. ISBN 978-80-86606-36-8., (212 str.)
7. Historie i současnost kosmetického vzdělávání a praxe v ústním sdělení paní Feřtekové
8. *Cesta MUDr. Velimíra Macharáčka 2. světovou válkou: Archív rodiny MUDr. Macharáčka* [online]. Brno, 2007 [cit. 2017-04-14]. Dostupné z: <http://mujweb.cz/ipro/stripy/vzpominky/macharacek.htm>
9. *Klinika chorob kožních a pohlavních: Historie. Fakultní nemocnice Olomouc* [online]. Olomouc, 2005 [cit. 2016-11-20]. Dostupné z: https://www.fnol.cz/klinika-chorob-koznich-a-pohlavnich-historie-sekce_52.html
10. *Historie Ústavu lékařské kosmetiky. Ústav lékařské kosmetiky: Historie* [online]. Praha: MEDIA FACTORY [cit. 2017-04-03]. Dostupné z: <http://www.ulk.cz/historie/>
11. *Aha! pro ženy: od Aniček po Zdeny* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2016 [cit. 2016-03-02]. ISSN 1213-8991. Dostupné z: <http://www.ahaonline.cz/clanek/aha-pro-zeny-vase-pribehy/117364/prvni-dama-ceske-kosmetiky-olga-knoblochova-82-vzpomina-na-svuj-prvni-make-up-i-dve-nevydarena-manzelstvi-nedelam-si-vrasky-z-vrasek.html>
12. Vlasta Libotovská. *Libotowska salon Vlasta Libotovská* [online]. Praha: Netempire, 2013 [cit. 2017-03-14]. Dostupné z: <http://libotovska.cz/libotowska.php>
13. *Masérské kurzy školení přednášky. EduSpa College* [online]. Praha: Designed by Dadul, 2010 [cit. 2017-02-25]. Dostupné z: <http://www.maserske-kurzy.cz/vecerni.html>

14. *Idnes: Zlínská univerzita pořádila pro studenty kosmetiky unikátní laboratoř „na krásu“* [online]. Praha: Mafra, 2017 [cit. 2017-03-25]. ISSN 1210-1168. Dostupné z: http://zlin.idnes.cz/zlinska-univerzita-poridila-pro-studenty-kosmetiky-unikatni-laborator-na-krasu-g1w-/zlin-zpravy.aspx?c=A101209_153127_zlin-zpravy_toi
15. *Kosmetický salon Aloha: Rekvalifikační kurzy* [online]. Praha: Kosmetický salon Aloha, 2007 [cit. 2017-03-22]. Dostupné z: <http://www.kosmetika-aloha.cz/rekvalifikacni-kurzy/>
16. *Kosmetika/Studio Leny: Rekvalifikační kurzy* [online]. Slaný: Webhosting C4, 2013 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.studioleny.cz/rekvalifikacni-kurzy/kosmetika>
17. *Vzdělávací centrum Jana Knittlová: Rekvalifikační kurzy - doplňkové kurzy - poradenství - kosmetika - PMU* [online]. Olomouc: Webmium.com, 2007 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.jana-knittlova.cz/>
18. *BeautyKoncept: Kosmetička kod 69-030-M* [online]. Praha: AbiaNet, 2013 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.beautykoncept.cz/kosmeticka-kod-69-030-m>
19. *Beauty School: Izabela Sýkorová* [online]. Praha: Beautyschool.cz, 2014 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://beautyschool.cz/kontakt/>
20. *Dexter academy: Mezinárodní školicí středisko* [online]. Praha: Dexter Academy, 2004 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.dexter-academy.cz/kontakt.php>
21. *Artiris: Rekvalifikační kurzy s akreditací MŠMT* [online]. Praha: Vzdělávací a obchodní agentura Aritis, 2013 [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://www.artiris.cz/kontakt.html>
22. *Bakalářské studium: Obor Fyzioterapie. 3. lékařská fakulta UK: Obor fyzioterapie* [online]. Praha: Nelasoft, 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.lf3.cuni.cz/3LF-192.html>
23. *Vysoká škola tělesné výchovy a sportu Palestra: Studijní programy - všeobecné informace* [online]. Praha: C.A.T., 2010 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://vstvs.palestra.cz/node/3>
24. *Vysoká škola chemicko technologická: Ústav mléka, tuků a kosmetiky* [online]. Praha: WordPress, 2014 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://umtk.vscht.cz/>
25. *BIVS - Vysoká škola v Praze a Brně: Ekonomika a management podniku* [online]. Praha: solidpixels., 2017 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.bivs.cz/?gclid=CM39gLymp9MCFYmRGwodHLEACQ>
26. *VOŠZ a SZŠ 5. května 51, Praha 4: Historie zdravotnické školy 5. května 51* [online]. Praha: VOŠZ a SZŠ, 2015 [cit. 2017-04-15]. Dostupné z: <http://www.zdravotnickaskola5kvetna.cz/historie>

27. *Římská 21, Studio kosmetika a masáže: Kosmetický kurz Praha* [online]. Praha: W3C, 2001 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: <http://www.masersky-kurz-praha.cz/kosmeticky-kurz-praha.html>
28. *Rámcový vzdělávací program* [online]. Praha: nuov, 2007 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z: http://zpd.nuov.cz/celkove_lm.htm

19. RESUME

Tato bakalářská práce má za úkol přiblížit vývoj oboru kosmetických služeb na středních školách od jejich vzniku až do současnosti a nastínit jeho možnosti a perspektivy do budoucna. V jedné z kapitol je charakterizován obor kosmetické služby, jeho historie a vymezeny pojmy kosmetologie a kosmetika. V další části jsou uvedeny významné osobnosti z oblasti dermatologie a kosmetických služeb, které se o rozvoj oboru v průběhu let nejvíce přičinily. Další kapitoly popisují technické výukové prostředky, organizaci odborného výcviku, kompetence a profil absolventa a možnosti jeho dalšího vzdělávání. Součástí bakalářské práce je vyhodnocení dotazníku, zkoumajícího názory žákyň na úroveň vzdělávání v oboru kosmetické služby, jejich návrhy na změny a plány do budoucna.

19. RESUME

The aim of this bachelor thesis is to map the history and development of Cosmetic Services field at secondary schools, from its beginning up to the present, and to outline its possibilities and perspectives for the future. There is Cosmetic Services field characterized in one of the chapters, its history and there are also terms of cosmetology and cosmetics delimited.

In the next part, there are significant personalities from dermatology and cosmetic services shown, especially those, who have had an important impact on the development of this field during the years.

The next chapters describe technical educational tools, organization of technical training, the competence and profile of graduates and possibilities of their following education. The evaluation of questionnaire, which explores opinions of students on the level of education of Cosmetic Services field, their suggestions for changes and plans for the future, is a part of this thesis as well.

Klíčová slova:

kosmetické služby, vývoj, kosmetologie, dermatologie, profil absolventa, kompetence, vzdělávání

Key words:

Cosmetic Services, development, dermatology and cosmetology, profile of graduate, competence, education